ეროვნული ბიბლიოთეკა

პროლეტარებო ყველა ქვეყნისა, გაერთიანდით!

კომუნისტი

საქართველოს კომუნისტური პარტიის ცენტრალური კომიტეტის, საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს და მინისტრთა საბჭოს ორგანო

КОМУНИСТИ — ОРГАН ЦК КП ГРУЗИИ, ВЕРХОВНОГО СОВЕТА И СОВЕТА МИНИСТРОВ ГРУЗИНСКОЙ ССР

გაზეთი გამოდის 1920 წლის 3 ივნისიდან

№ 282 (20828) — პარასკევი, 9 დეკემბერი, 1988 წელი. — ფასი 3 კაპ.

ბიბლიოთეკა

სომხეთის კომპარტიის ცენტრალურ კომიტეტს, სომხეთის სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმს, სომხეთის სსრ მინისტრთა საბჭოს, სომხეთის სსრ ყველა მუშრომელს

ძვირფასო ამხანაგებო!

ეს-ხეა არის შევიტყვე იმ დიდი უბედურების ამბავი, რომელიც თავს დაატყდა რესპუბლიკის ხალხს.

შემატყობინეს, რომ მოხდა არნახული ძალის მიწისძვრა, რომელმაც გამოიწვია ტრაგიკული შედეგები — მრავალი ადამიანის დალუპვა.

მეც, და აქ ჩემთან ერთად მყოფი სსრ კავშირის ყველა წარმომადგენელი, ხულის სიღრმემდე შეგვძრა ამ მძიმე გრძნობამ.

სომხეთის ხალხისათვის ამ ძნელ უამს მინდა გამოგიცხადოთ უღრმესი თანაგრძნობა და სამძიმარი ვუთხრა ოჯახებს, რომელმშაც თავიანთი ახლობლები დაკარგეს.

ეს-ეს არის, ველაპარაკე სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭოს თავმჯდომარეს ამხანაგ ნ. ი. რიჟკოვს. სკკპ ცენტრალური კომიტეტის პოლიტბიუროს გადაწყვეტილებით შეიქმნა მთავრობის კომისია მისი ხელმძღვანელობით, რომელიც უკვე შეუდგა სასწრაფო პრაქტიკული ღონისძიებების განხორციელებას უბედურებაში ჩავარდნილი ადამიანებისათვის მთელი საჭირო დახმარების აღმოსაჩენად.

ძვირფასო ამხანაგებო! შეგიძლიათ დარწმუნებული იყოთ, რომ ამ განსაცდელის უამს მთელი ქვეყანა თქვენთან ერთად არის.

სკკპ ცენტრალური კომიტეტის გენერალური მდივანი, სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის თავმჯდომარე

მ. ს. გორბაჩოვი.

ქ. ნიუ-იორკი. 1988 წლის 7 დეკემბერი.

მ. ს. გორბაჩოვის გამოსვლა გაერთიანებული ერების ორგანიზაციაში

პატივცემულო ბატონო თავმჯდომარე!

პატივცემულო ბატონო გენერალურო მდივანო!

პატივცემულო დელეგატებო!

ჩვენ აქ ჩამოვედით, რათა გავეცნოთ პატივისცემა გაერთიანებული ერების ორგანიზაციისადმი, რომელიც სულ უფრო მეტად ამყარებენ თავის უნარს იყოს ეფექტური საერთაშორისო ცენტრი, მშვიდობისა და უშიშროების [illegible] მსახურება.

ჩვენ აქ ჩამოვედით, რათა გავეცნოთ პატივისცემა ამ ორგანიზაციის ღირსებისადმი, რომელსაც შესწევს კაცობრიობის [illegible] ტეტური გონების და ნებისყოფის აკუმულირების უნარი.

ჩვენ აქ ჩამოვედით, რათა გავეცნოთ პატივისცემა ამ ორგანიზაციის [illegible] ეფექტური მონაწილეობა, მისი თანამონოგებისა და მოკავშირეების მხარდაჭერა, მისი საქმიანობის გამდიდრება გაერთიანებული ერების წევრთა შესაძლებლობებთან და ორგანიზაციული [illegible].

[illegible] ეფექტიანობა [illegible] ეფექტიანობა [illegible] ორგანიზაციის თვალთახედვის არეში [illegible].

[illegible] ბოლო ათეული [illegible] ეფექტიანობა [illegible] ეფექტიანობა [illegible] ეფექტიანობა

მ. ს. გორბაჩოვის გამოსვლა გაერთიანებული ერების ორგანიზაციაში

(დასასრული)

დემოკრატიული ღირებულებანი „სპეციალური შესრულებით“ ზნირად ძალიან სწრაფად უფასურდება.

ასე რომ, საქმე ეხება მრავალფეროვნების ერთობლიობას. თუ ჩვენ აღენიშნავთ ამას პოლიტიკური თვალსაზრისით, თუ ვადასტურებთ, რომ არჩევის თავისუფლების ერთგული ვართ, მაშინ საჭირო აღარ არის ის წარმოდგენებიც, თითქოს ვიღაც დედამიწაზე „ღვთის განგებით“ მოვლენია, ვიღაც სხვა კი აქ სრულიად შემოწვევით მოხვდა.

დროა თავიდან მოვიშოროთ ასეთი კომპლექსი და შესაბამისად ავაგოთ ჩვენი პოლიტიკური გეზი. მაშინ მსოფლიოს ერთიანობის განმტკიცების პერსპექტივებიც გადაგვე ბლება.

ახალი ეტაპის მოთხოვნაა საგალობელი ურთიერთობის დეიდეოლოგიზაცია. ჩვენ უარს არ ვამბობთ ჩვენს შეხედულებებზე, ჩვენს ფილოსოფიაზე, ტრადიციებზე და არავის მოვუწოდებთ უარი თქვან თავიანთზე .

მაგრამ არც იმას ვაპირებთ, რომ ჩაგიკეტოთ ჩვენს ღირებულებათა საზღვრებში. ეს გამოიწვევდა სულიერ გადატაკებას, რადგან მოაშორებდა ადამიანს ძარღვებიდან ბიმ შინაარსად ხასიათს, იმ პოლიტიკური წანამძღვრების განმტკიცებას, რომლებიც საკრთა საერთაშორისო აბრეშეფრის გაუმჯობესებასთან. მაშინ გადვილდება მრავალი პრობლემის პრაქტიკული გადაჭრაც. ძნელი საქმეა, მაგრამ სწორედ ამ გზით უნდა ვიარით.

ყველა უნდა მონაწილეობდეს მსოფლიოს მეტი ერთიანობისაკენ წინსვლაში.

ეს ახლა განსაკუთრებით საჭიროა, რადგან დგება მეტად მნიშვნელოვანი მომენტი, როცა ღიის ფესვიგრი დგება მსოფლიო სოლიდარობის, საერთაშორისო ურთიერთობის სტაბილურობისა და დინამიკური ხასიათის უზრუნველყოფის გზების საკითხი.

ამავე დროს, უცხოეთის საბჭოთა მოწოდი და პოლიტიკურ მოღვაწეებთან საუბრისას, — მე კი ორასზე მეტი ასეთი საუბარი მქონდა, — ზოგჯერ ვგრძნობდი მათ დაეკმაყოფილებლობას იმით, რომ ამ უაღრესად პასუხსაგებ ეტაპზე, ამა თუ იმ მიზეზების გამო, ისინი ზოგჯერ მსოფლიო პოლიტიკის მთავარი საკითხებისაგან განზე რჩებიან.

ბუნებრივი და სწორია, რომ არავის არ სურს ამას შეურიგდეს.

თუ ჩვენ ერთი და იგივე ეიფილიზაციის, თუნდაც განსხვავებული, ნაწილები ვართ, თუ ვგვიძლია თანამედროვე მსოფლიოს ურთიერთდამოკიდებულება, ეს სულ უფრო მეტად უნდა იგრძნობოდეს პოლიტიკაშიც, საერთაშორისო ურთიერთობის ჰარმონიზაციის პრაქტიკულ მეცადინეობაში, სპეციფიკა მსოფლიოს ეკონომიკურ უერთიერთობათა ძირითად ბაზებზე: ჩრდილოეთ-სამხრეთი, აღმოსავლეთ-დასავლეთი, სამხრეთ-სამხრეთი, სამხრეთ-აღმოსავლეთი, დასავლეთ-აღმოსავლეთი.

აქ საჭიროა გაერთიანებული ძალისხმევა, საჭიროა ქვეყნების ყველა ჯგუფის ინტერესების გათვალისწინება. ეს კი ხელეწიფება მხოლოდ ისეთ ორგანიზაციას, როგორიც გაერთიანებული ერების ორგანიზაციაა.

უმნეგავესი პრობლემაა **საგარეო ვალი.**

მოდით, ნუ დავიგიწყებთ, რომ განვითარებადმა სამყარომ უამრავი დანაკარგებისა და მსხვერპლის ფასად კოლონიურ ეპოქაში დააგაანსა მსოფლიო გაერთიანების საკმაო ნაწილი აყვავება. დადგა დრო ავანაზღაუროთ გაჭირვება, რომელიც თან ახლდა მის ამ ისტორიულ და ტრაგიკულ წვლილს მსოფლიო მატერიალურ პროგრესში.

გამოსავალი, დარწმუნებული ვართ, **მიდგომის ინტეგრაციონალიზაციაც** არის.

საგნებს რეალურად უნდა შეეფეროთ და ვიღიაროთ: დაგროვილ ვალს ვერც გადაიხდიან, და ვერც გადაახდევინებენ თავდაპირველი პირობებით.

საბჭოთა კავშირი მზად არის დაეწყოს ხანგრძლივი, 100 წლამდეც კი, მორატორიუმი ნაკლებად განვითარებული ქვეყნების ვალის გადახდას, ხოლო მთელ რიგ შემთხვევებში, მთლიანადაც ჩამოწეროს იგი.

რაც შეეხება **სხვა განვითარებადს ქვეყნებს,** გთავაზობთ განვიხილოთ შემდეგი:

— შეეზღუდოთ მათი ოფიციალური დავალიანების გადასახდელები ყოველი მათგანის ეკონომიკური განვითარების მაჩვენებლების მიხედვით ან გამოვაცხადოთ გადასახდელების ძნიშვნელოვანი ნაწილის ხანგრძლივი გადავადება;

— მხარი დავუჭიროთ გაერთიანებული ერების ორგანიზაციის ეკჯრობისა და განვითარების კონფერენციის მიმართვას კომერციული ბანკებისადმი დავალიანების შეჩერების შესახებ;

— უზრუნველვყოთ „მესამე სამყაროს“ დავალიანების მოწესრიგების საბაზრო მექანიზმების მთავრობათა მიერ მხარდაჭერა, მათ შორის ფასჩამოკლებით ვალების შესყიდვის საეკიანაზეს საერთაშორისო დაწესებულების შექმნა.

საბჭოთა კავშირი მხარს უჭერს მრავალმხრივ ფორუმებზე ვალის გამოწვეული კრიზისის მოწესრიგების ზზების საგნობრივ განხილვას. მათ შორის გაერთიანებული ერების ორგანიზაციის ეგიდით მმდინარე მოგალე და კრედიტორი ქვეყნების მთავრობათა მეთაურების კონსულტაციებს.

საერთაშორისო ეკონომიკური უშმრომება წარმოუდგენელია არა მარტო განიარაღებასთან, არამედ აგრეთვე **მსოფლიო ეკონომიკური საფრთხის განსაზღვრასთან** კავშირის გარეშე. მაგალ რიგ რეგიონებში ეკოლოგიური სიტუაცია მეტისმეტად სამია.

1992 წლისათვის დაგეგმილია გაერთიანებული ერების ორგანიზაციის ფორუმებში მოეწყოს კონფერენცია გარემოს შესახებ. ჩვენ მოვესალმებთ ამ გადაწყვეტილებას და ვემზადებით იმისათვის, რომ ასეთ ფორუმს პრობლემის მასშტაბის ადეკვატური შედეგები მოპყვეს.

მაგრამ დრო არ იცდის. სხვადასხვა ქვეყანაში ბევრი რამ კეთდება. აქ მიხდა ერთხელ კიდევ მთელი ძალით ხაზი გავუსვა იმ შესაძლებლობას, რომლებიც ეკ ოფოლეგურ აღორძინებას ესახება განიარაღების, უფრო ნარესად, რა თქმა უნდა, ბირთვული განიარაღების პროცესში.

მოდით აგრეთვე ვიფიქროთ: ხომ არ შეგვეძლება გაერთიანებული ერების ორგანიზაციასთან სამწრაფო ეკოლოგიური დახმარების ცენტრი? მისი ფუნქციები ის იქნებოდა, რომ ოპერატიულად გაეგზავნა ეკოლოგიური ვითარების ყველა ცენტრი გაუარესების რაიონში საერთაშორისო ჯგუფები.

საბჭოთა კავშირი მზად არის ითანამშრომლოს საერთაშორისო კოსმოსური ლაბორატორიის ან პლოტირებული ორბიტული სადგურის შექმნაშიც, რომელიც მხოლოდ და მხოლოდ ბუნების მდგომარეობას გაუწევდა კონტროლს.

საერთოდ **კოსმოსის თვალიერებაში** სულ უფრო მკაფიოდ იკვეთება მომავალი კოსმოსური ინდუსტრიის ნიშნები.

ცნობილია საბჭოთა კავშირის პოზიცია: კოსმოსში საქმიანობა უნდა გამორიცხავდეს იქ იარაღის გატანას. ამისთვისაც საჭიროა სამართლებრივი ბაზა. მას საფუძველი აქვს — 1967 წლის ხელშეკრულება და სხვა შეთანხმებანი.

მაგრამ უკვე მიმწიდდა ამის საჭიროება, რომ შევიმუშაოთ კოსმოსში მშვიდობიანი მუშაობის ყოველსმომცველი რეჟიმი. რეჟიმის დაცვისადმი კონტროლი კი მსოფლიო კოსმოსური ორგანიზაციის საქმე იქნება.

წინადადება მისი შექმნის შესახებ ჩვენ უკვე არაერთხელ გამოგვიკვამს. ამ ორგანიზაციის სისტემაში ბზდ ვარ ნაერთთან ნაკადი კოსმოიარსკის რადიოსალოგაციო ცენტრ[illegible]. უკვე მიღებულია გადაწყვეტილება სსრ კავშირის მეცნიერებათა აკადემიასთან ამ საადგილის გადაცემის შესახებ.

საბჭოთა მეცნიერები შზად არიან მიიღონ საზღვარგარეთელი კოლეგები და ამსკენ მათთან ერთად, როგორ გადაჭკონ იგი შვედობიანი თანამშრომლის საერთაშორისო ცენტრად, დაშალონ და გადააკეთონ მისი ცალკეული საშუალებანი და ნაგებობანი, აგრეთვე მთლიანად დააკომპლექტონ ის მოწყობილობით, რომელიც აკლია.

მთელ ამ სისტემას შეუძლია იმუშაოს გაერთიანებული ერების ორგანიზაციის ეგიდით.

მთელი მსოფლიო მიესალმება გაერთიანებული ერების ორგანიზაციის, ეენერალური მდივნის პერეს დე კუელარისა და მისი წარმომადგენლების მეცადინეობას **რეგიონალური კვანძების** გაჩსნის საქმეში.

ნება მობოძეთ, რამდენადმე შეგჩერდე ამ თემაზე.

გადავასვამეფერგ ინფლილელი პოტის ლექსს, რომელიც ჰეინრიგ ბიუიმ ეპიგრაფად წოუმძღვარა თავის ცნობილ რომანს, და ვიტყვი ასე: თითოეული რეგიონალური კონფლიქტის ზარი ყველა ჩვენგანისათვის რეკავს.

ეს განსაკუთრებით სწორია იმიტომ, რომ ეს კონფლიქტები ხდება „მესამე სამყაროში“, რომელსაც ისედაც ბევრი გაჭირვება და პრობლემა აქვს ისეთი მასშტაბისა, რომ ამან არ შეიძლება ჩვენ ყველანი არ შეგაფეთხოს.

1988 წელმა ჩვენს საერთო საზრუნავს ამ მიმართულებითაც იმედის ნაპერწკალი გაუღვივა. იგი შეეხო თითქმის ყველა რეგიონალურ კრიზისს, და ზოგან ძვრები არის. ჩვენ მათ მოგესალმებთ, შემლებისდაგვარად ვეხმარებოდით მათ.

სპეციალურად შევეხები მხოლოდ ავღანეთს.

ეენერალ შეთანხმებანი, რომელთა პრინციპული და პრაქტიკული მნიშვნელობა დიდად დაფიასა მოელმა მსოფლიომ, გვაძლევდა შესაძლებლობას მდგომარეობის მოწესრიგებისა ეენერალურ ნაბიჯებზე წელსაც კი დაგეგმვისრებისა. ეს არ მოხდა.

და ეს, სამწუხაროდ, ალბა ვიგაგონებენ ძველი რომაული მაქსიმის პოლიტიკურ, ფურიდიულ და ზნეობრივ მნიშვნელობას:

Pakta sunt serwanda — ხელშეკრულებანი უნდა სრულდებოდეს!

არ მინდა ეს ტრიბუნა გამოვიყენო ვინმეს მიმართ საყვედურებისათვის.

მაგრამ ჩვენ გვესახება, რომ გაერთიანებული ერების ორგანიზაციის კომპეტენციის ფარგლებში შეიძლებოდა გენერალური ასამბლეის ნოემბრის რეზოლუცია შეესებული ნოემბრის ინტერვენციის ფარგლებში ეენერალ ასამბლეის ბოლო სესიაზე, ეკონომიკაც, სულიერი ცხოვრებაც და იდეალოგიაც.

ჩვენ რადიკალური ეკონომიკური რეფორმა წამოვიწყეთ. გამოცდილებაც შევიძინეთ და ახალი წლიდან ეს ეეგეა მთელი სახალხო მეურნეობა გადადგეყოს მუშაობის ახალ ფორმებსა და მეთოდებზე. ეს ამავე დროს ნიშნავს საწარმოო ურთიერთობის ღრმა ეკონომიკურ ანალიზს და იმ უზარმაზარი პოტენციალის რეალიზაციას, რომელიც სოციალისტურ საკუთრებას გააჩნია.

ეი ასეთი ბზარი გაუჩნდა ეეკეთა და მტრობის თითქმისა შეუვალ ეედელს. ჩვენს თვალწინ იქმნება ახალი ისტორიული რეალობა — **შემობრუნება ზეშეიარაღებულობის პრინციპიდან თავდაცვაგად გონივრული საკმარისობის პრინციპისაკენ.**

ჩვენ ბოწმენი ვართ უშიშროების უზრუნველყოფის ახალი ამოდელის ფორმირების პირველი ნაბიჯებისა. — არა შეიარაღების ზრდის მეშვეობით, როგორც თითქმის ყოველთვის ხდებოდა, არამედ პირიქით, კომპრომისულ საფუძველზე ბისი შემცირების მეოხებით.

საბჭოთა კავშირის ხელმძღვანელობამ გადაწყვიტა კიდეე ერთხელ გამოვლინოს, რომ მზად არის განამტკიცოს ეს ჯანსაღი პრაქტიკა არა მარტო სიტყვით, არამედ **საქმითაც.**

დღეს შემიძლია გაცნობოთ შემდეგი: საბჭოთა კავშირმა მიიღო გადაწყვეტილება თავისი შეიარაღებული ძალების შემცირების შესახებ.

უახლოეს ორ წელიწადში მათი შემადგენლობა 500 ათასი კაცით შემცირდება, არსებითად შემცირდება ჩვეულებრივი იარაღის მოცულობაც. ეს შემცირება განხორციელდება **ცალმხრივი წესით,** ვენის შეხვედრის მანდატით მოლაპარაკებასთან დაუკავშირებლად.

ეარშავის ხელშეკრულებით **ჩვენს** ბოკავშირეებთან შეთანხმების შესაბამისად მივიღეთ გადაწყვეტილება 1991 წლისათვის გერმანიის დემოკრატიული რესპუბლიკიდან, ჩეხოსლოვაკიიდან და უნგრეთიდან გამოვიყვანოთ და დავმაოთ ეკვსი სტანკო დივიზია.

ამ ქვეყნებში მყოფი საბჭოთა ჯარების ჯგუფებიდან გამოვიყვანთ აგრეთვე სადესანტო-საიერიშო და მთელ რიგ სხვა შენაერთებსა და ნაწილებს, მათ შორის სადესანტო-გადასაყვან შენაერთებს, გამოვიტანთ მათს იარაღებსა და საბრძოლო ტექნიკას.

ამ ქვეყნებში მყოფი საბჭოთა ჯარები 50 ათასი კაცით შემცირდება, ხოლო იარაღი — ხუთი ათასი ტანკით.

ჩვენი ბოკავშირეების ტერიტორიაზე ჯერჯერობით დარჩენილი ყველა საბჭოთა დივიზია გარდაიქმნება. მათ ენიჭება სხვა, დღეგაღლილისგან განსხვავებული, სტრუქტურა, რომელიც დიდი რაოდენობის ტანკების გამოკლების შემდეგ მხოლოდ და მხოლოდ თავდაცვითი გახდება.

ამავე დროს ჩვენ სსრ კავშირის ეკრარეულ ნაწილებიც შეგამცირებთ ჯარების პირადი შემადგენლობის რიცხვს და იარაღის რაოდენობას.

სულ კი ჩვენი ქვეყნის ამ ნაწილში და ჩვენს ეკრარეულ მოკავშირეების ტერიტორიაზე საბჭოთა შეიარაღებული ძალები 10 ათასი ტანკით, 8,5 ათასს საარტილერიო სისტემით და 800 საბრძოლო თვითმფრინავით შემცირდება.

ამ ორი წლის განმავლობაში ჩვენ არსებითად შევამცირებთ შეიარაღებული ძალების დაჯგუფებას ქვეყნის აზიურ ნაწილშიც. მონოლოვის სახალხო რესპუბლიკის თავარმასთან შეთანხმებით სამშობლოში დაბრუნდება დროებით იქ მყოფი საბჭოთა ჯარების მნიშვნელოვანი ნაწილი.

ამ პრინციპული მნიშვნელობის გადაწყვეტილებათა მიღებით საბჭოთა ხელმძღვანელობა გამოხატავს ხალხის ნებას, რომელიც მთელი თავისი სოციალისტური საზოგადოების ძირფესვად განახლებას ეწევა.

ჩვენ ქვეყნის თავდაცვისუნარიანობა გონივრული და საიმედო საკმარისობის დონეზე გვექნება, რათა არავის გაუბედოს ცდუნება ხელყოს სსრ კავშირისა და მისი მოკავშირეების უშიშრობა.

ჩვენი ამ აქციით, ისევე როგორც საერთაშორისო ურთიერთობის დემილიტარიზაციის სასარგებლად მთელი ჩვენი საქმიანობით, გვინდა მსოფლიო გაერთიანების ყურადღება მივამყოროთ იგივეთვე მეორე აქტიულურ პრობლემასაც — **შეიარაღების ეკონომიკიდან გადაარაღების ეკონომიკაზე** გადასვლის პრობლემას.

რეალურია თუ არა სამხედრო წარმოების „ონვერსია? მე უკვე მომიხდა ამაზე ლაპარაკი. ჩვენი აზრით, დიახ, რეალურია.

თავის მხრივ საბჭოთა კავშირი ამზად არის:

— ეკონომიკური რეფორმის ფარგლებში მზად ვართ შეეიმუშაოთ და წარმოვადგინოთ კონვერსიის ჩვენი საშინაო გეგმა;

— 1989 წლის განმავლობაში ექსპერიმენტის სახით მოვამზადოთ ორი-სამი თვდაცვითი საწარმოს კონვერსიის გეგმები;

— გამოვაქვეყნოთ სამხედრო მრეწველობის სპეციალისტთა ზრომითი მოწყობის, აგრეთვე მისი მოწყობილობის, ზენობებისა და ნაგებობების სამოქალაქო წარმოებაში გამოყენების ჩვენეული გამოცდილება.

სასურველია, რომ ყველა საბჭოეველმწიფომ, უწინარესად დიდმა სამხედრო სახელმწიფოებმა, წარმოადგინონ გაერთიანებული ერების ორგანიზაციაში თავიანთი ეროენული გეგმები ამის შესახებ.

სასარგებლო იქნებოდა აგრეთვე ჩამოგვეყალიბებინა მეცნიერთა ჯგუფი და დაგვეგალებინა მისთვის კონვერსიის პრობლემების გაღრმავებული ანალიზი მთლიანად და ცალკეულ ქვეყნებთან და რეგიონებთან შეფარდებით გაერთიანებული ერების ორგანიზაციის გენერალური მდივნის მოხსენებისათვის.

ეი ასეთი ბზარი ეეეეეა ეეეეეა ეეეეეა

...ბოლო მოუღოთ ომებისა და კონფრონტაციის ერას

...ნიუ-იორკი. 7 დეკემბერი. (...კორ.). წინა ...ს ...ბამისელი სკკ ცენტრალური კომიტეტის გენერალური მდივანი, სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის თავმჯდომარე, არგენტინის საგარეო საქმეთა და კულტის მინისტრი დანტე კაპუტოს. რამდენიმე წუთის შემდეგ სამივე შეიდა გენერალური ასამბლეის სხდომათა დარბაზში. დარბაზში მ. ს. გორბაჩოვის გამოჩენას, გაერთიანებული ერების ორგანიზაციის გენერალური ასამბლეის სესიის მონაწილენი შეხვდნენ მქუხარე ტაშით. ოქმის შუაში მ. ს. გორბაჩოვი მიიკლო სახელმწიფოთა მეთაურებისათვის განკუთვნილ საგარძელამდე.

გენერალური ასამბლეის 43-ე სესიის თავმჯდომარემ გაერთიანებულ ერების ორგანიზაციის ტიბუნაზე მიიწვია საბჭოთა სახელმწიფოს მეთაური.

სესიის დელეგატთა წინაშე საბჭოთა ხელმძღვანელის გამოსვლამ დარბაზში ცხოველი რეაქცია გამოიწვია. ტელეკომპანია ეი-ბი-სის პოპულარულმა მიმომხილველმა პიტერ ჯენინგსმა, რომელიც განმარტავდა მ. ს. გორბაჩოვის გამოსვლის დროს დარბაზში გამეფებულ ემოციურ განწყობას, აღნიშნა, რომ გაერთიანებული ერების ორგანიზაციის კედლებში დიდი ხანია არ ყოფილა ასეთი საყოველთაო ყურადღება ორატორის გამოსვლისადმი და ასეთი საყოველთაო ენთუზიაზმი.

ნიუ-იორკში მ. ს. გორბაჩოვის ყოფნასთან დაკავშირებით აქ ჩამონეტონიდან ჩამოვიდნენ ამერიკის შეერთებული შტატების პრეზიდენტი რ. რეგანი, ამერიკის შეერთებული შტატების ვიცე-პრეზიდენტი ჯ. ბუში, ამერიკის შეერთებული შტატების სახელმწიფო მდივანი ჯ. შულეი. დღეს ამერიკის შეერთებული შტატების პრეზიდენტმა საუზმე გაუმართა სკკ ცენტრალური კომიტეტის გენერალურ მდივანს, სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის თავმჯდომარეს. ორი სახელმწიფოს ხელმძღვანელთა მეხუთე შეხვედრა მოიწყო პაკერნორს-ალენდალის კუნძულზე, სადაც ამჟამად განლაგებულია ამერიკის შეერთებული შტატების სანაპირო დაცვის ერთ-ერთი ქვეგანყოფილება.

— კეთილი იყოს თქვენი მობრძანება, პრეზიდენტო რეიგან!

— კეთილი იყოს თქვენი მობრძანება, გენერალური მდივანო გორბაჩოვ!

ასეთი სტუმართმოყვარული პლაკატით შეხვდნენ აქ ამერიკის შეერთებული შტატებისა და სსრ კავშირის ხელმძღვანელებს.

მზე ანათებს ისტ-რივერის შესართავი მდებარე ამ პატარა კუნძულს. მანპეტენდან სულ რაღაც რამდენიმე ასეული მეტრზე მდებარე ამ ძველი ციხე-სიმაგრე-ფორტის გალავნიდან ამერიკის სამშობლო დედაქალაქის დიდებული პანორამა იშლება.

სულ 15 წუთი დასჭირდა მდინარის ბორნით გადალახვას, და მ. ს. გორბაჩოვი ფეხს დგამს კუნძულის ნაპირზე. სანაპირო დაცვის შტაბის სადარბაზოსთან, სადაც უნდა გაიმართოს სსრ კავშირისა და ამერიკის შეერთებული შტატების ხელმძღვანელთა საუბარი, მას მიესალმა რ. რეიგანი. ხელის ჩამორთმევის შემდეგ ისინი სურათს იღებენ, ჯერ ერთად, შემდეგ მათ უერთდება ამერიკის შეერთებული შტატების ვიცე-პრეზიდენტი ჯ. ბუში.

კუნძულის მასპინძლის უფლებით ვიცე-ადმირალმა ჯეიმს ორვინმა სატაცო სტუმრები მიიწვია თავის სახლში, შეიყვანა ისინი ბუხრიან სასტუმრო ოთახში და მარტო დატოვა ხანმოკლე საუბრისათვის.

ნ. ძელეზნოვი,
ი. მაპურინი,
ვ. ჩერნიშოვი,
ზ. შიშკინი.

... მ. ს. გორბაჩოვი შეხვდა ხ. პერეს დე კუელიარს

...დილით 7 დეკემბერს გაერთიანებული ერების ორგანიზაციის გენერალური ასამბლეის სესიაზე თავისი გამოსვლის წინ ... მ. გორბაჩოვი გიორგი შტაბარი ესაუბრა მის გენერალურ ...ს, ბ. პერეს დე კუელიარს. ...ბრებმა აღნიშნეს გიორგის ...ობისათვის უფრო ხელსაყ...ი ვითარება მსოფლიოში და ...ი, რომელიც ამ საქმეში შე...ა საბჭოთა კავშირ-ამერიკის ...ერთიერთობის გაუმჯობესე...ს. პერეს დე კუელიარმა ნაბი...ა საბჭოთა ხელმძღვანელო...ს წვლილს საერთაშორისო პო...ტიკური კლიმატის გაჯანსაღე...ში და გიორგის ეფექტიანობისა...ს სიცოცხლისუნარიანობის, გა...ცებაში.

...ბ. ს. გორბაჩოვმა ხ. პერეს დე ...ელიარს მოკლედ გააცნო საკა...ბები, რომელთა გამოქმედა დაიბ...ა მან გენერალურ ასამბლეაზე თავის გამოსვლაში. საბჭოთა ხელმძღვანელმა მადლობა გადაუხადა ... გიორგის გენერალურ მდივანს ... საბჭოთა კავშირის საერთაშორისო ინიციატივების მხარდაჭერისათვის, რომლებიც ახლებურ ეზოროვნებას ეფყრებიან. იგი დადებითად მიეკიდა იმას, რომ გაერო სულ უფრო მეტად მონაწილეობს რეგიონალური კონფლიქტების მოწესრიგებაში.

მოსაუბრეებმა ერთმანეთის გაუზიარეს აზრი ამ დარგში საქმის ვითარების შესახებ. კერძოდ, აღინიშნა პალესტინის განთავისუფლების ორგანიზაციის მიერ გამოცემული რეალიზმი. მაგრამ, დასძინა მ. ს. გორბაჩოვმა, მეორე მხარე — ისრაელი — ჯერჯერობით ადეკვატური პასუხს არ იძლევა. მაგრამ იმედი გვაქვს, რომ ისე დიდხანს ვერ გასტანს და სიტუაცია გამოსწორდება მხოლოდ საერთაშორისო კონფერენციის მეშვეობით. და აქ განსაკუთრებით მნიშვნელოვანია სსრ კავშირისა და ამერიკის შეერთებული შტატების, უმაღლესის საბჭოს სხვა წევრების, ეკონომიული და სხვა სახელმწიფოების ერთობლივი ან პარალელური მეცადინეობა.

პერეს დე კუელიარმა დაიმოწმა გენერალური ასამბლეის ნოემბრის რეზოლუციის მახდატი და მ. ს. გორბაჩოვს გააცნო ამავე სურვილი რაც შეიძლება აქტიური პირადი მონაწილეობა მიიღოს ეკონომიმ მომდინარე ნორმალიზაციის პროცესში, მ. ს. გორბაჩოვმა მხარი დაუჭირა ამ განზრახვას.

ირან-ერაყის პრობლემის მოწესრიგებას როცა შეეხნენ, მოსაუბრეები ერთმანეთს დაეთანხმნენ იმაში, რომ ცეცხლის შეწყვეტა არა კმარა, საჭიროა გადაიდგას შემდგომი ნაბიჯები.

აღინიშნა, რომ გადაუდებლად უნდა დაიწყოს მრავალმხრივი თანამშრომლობა „მესამე სამყაროს“ ეკონომიკური სტაბილიზაციის საკითხში. საჭიროა, აღინიშნა ამასთან მ. ს. გორბაჩოვი, რომ დასავლეთში განთავისუფლდნენ ერთგვარი შიმისაგან, როცა საბჭოთა კავშირი ამ საკითხს აღარაფერს ხელეზე. არავითარი „ეხიგამომთხრელი“ ზრახვები მას აქ არა აქვს, ეს გლობალური პრობლემაა და მისი გადაჭრა შეიძლება მხოლოდ ინტერნაციონალიზაციისა და მსოფლიო გაერთიანების მასშტაბიანი პასუხისმგებელი თანამშრომლობის გზით.

დასასრულ მ. ს. გორბაჩოვმა პერეს დე კუელიარს აღუთქვა, რომ საბჭოთა კავშირი ყოველთვის იქნება გაეროს მხარეზე და მხარს დაუჭერს ყველა მის წამოწყებას.

საუბარს დაესწრნენ ე. ა. შევარდნაძე, ა. ნ. იაკოვლევი და ა. მ. ბელოზერცევი.

მ. ს. გორბაჩოვის, რ. რეიგანისა და ჯ. ბუშის შეხვედრა

სურათზე: მ. ს. გორბაჩოვი, რ. რეიგანი და ჯ. ბუში. საკრედიტ-საკინფორმის, ტელეფოტო.

7 დეკემბერს ნიუ-იორკში გაეერთიანებულ ერების ორგანიზაციის ტრიბუნიდან გამოვიდნენ მ. ს. გორბაჩოვი, რ. ...ი. ...ი. ...ი

ᲫᲛᲔᲑᲡ ᲣᲑᲔᲓᲣᲠᲔᲑᲐᲨᲘ ᲐᲠ ᲛᲘᲕᲐᲢᲝᲕᲔᲑᲗ

ᲔᲠᲗᲘᲡᲣᲚᲝᲕᲜᲔᲑᲐ, ᲛᲖᲐᲓᲧᲝᲤᲜᲐ

ᲐᲡᲔᲗᲘᲐ ᲡᲐᲯᲐᲠᲗᲝᲗᲐ ᲡᲐᲥᲐᲠᲗᲕᲔᲚᲝᲡ ᲛᲨᲠᲝᲛᲔᲚᲗᲐ ᲔᲠᲗᲘᲡᲣᲚᲝᲕᲜᲘᲡ ᲒᲣᲚᲘᲡᲬᲛᲔᲜᲐ ᲛᲝᲛᲐᲕᲐᲚᲘ ᲡᲝᲩᲘᲔᲗᲘᲡ ᲛᲘᲖᲜᲘᲗ ᲨᲔᲛᲖᲐᲓᲐᲠᲘ ᲡᲢᲘᲥᲘᲣᲠᲘ ᲣᲤᲚᲔᲑᲐᲗᲐ ᲓᲐᲪᲕᲘᲗ ᲒᲐᲛᲝ

ᲛᲝᲛᲐᲕᲐᲚᲘ სოჩეთში მიმზდარი დამნაგრეველი მიწისძვრისა და ადამიანთა მსხვერპლის შესახებ სამწუხარო ცნობამ ჩვენი რესპუბლიკის მშრომელთა გულწრფელი თანაგრძნობა და წუხილი გამოიწვია.

ყველა უწყებასა თუ სამინისტროში, საწარმოსა და ორგანიზაციაში ადამიანები გულწრფელად განიცდიან მომხდარ უბედურებას და ყველაფერსაც ღონეზენ უბედურების შედეგების ოპერატიულ ლიკვიდაციაში საკუთარი წვლილის შეტანისათვის.

სტიქიური უბედურების დღეს — 7 დეკემბერსვე ჩვენი რესპუბლიკიდან მოძმე სომხეთის დაზარალებული ქალაქებისა და რაიონებისაკენ წავიდა სამშენებლო მექანიზმების, ამწეების, ბულდოზერების, სატვირთო თუ სხვა დანიშნულების სპეციალური ავტომობილების დიდი კოლონა. იმავე დღეს გაიგზავნა დიდძალი მედიკამენტები, 2500 კარავი და სხვა დანიშნულების საქონელი.

გუშინ „კომუნისტის“ კორესპონდენტს რესპუბლიკის **აგროსამრეწველო კომიტეტში** უთხრეს, რომ სისტემის საწარმოებმა სომხეთში უკვე გაგზავნეს ბულდოზერებისა და ექსკავატორების პირველი პარტია. გასაგზავნად მზადდება დიდძალი სურსათ-საწოვგზე — ბოსტნეული, ხილი, ციტრუსები, საკონსერვო ნაწარმი, ჩაი და სხვა პროდუქტები. კომიტეტის დაქვემდებარებაში მყოფ დასასვენებელ სახლებს სწრაფი ტემპით ამზადებენ იმისათვის, რომ იქ სამკურნალოდ გადმოიყვანონ და მზრუნველობის ქვეშ იყოლიონ დაზარალებულნი. კომიტეტის კოლეკტივის წევრთა ერთსულოვანი გადაწყვეტილებაა თავიანთი ხელფასიდან გადაირიცხონ თანხა სტიქიის შედეგების სალიკვიდაციო ფონდში.

— ჩვენს გაერთიანებას, გვითხრა **თბილისის „ელექტროაპარატის“ საწარმოო გაერთიანების გენერალურმა დირექტორმა ბ. გზნორიშვილმა,** — სამმაგი ურთიერთობა ჰქონდა დამყარებული ლენინაკანის კონდენსატორების ქარხანასთან. იმავური მშრომელები კონდენსატორებსა და სხვა დეტალებს გვაწვდიდნენ. ჩვენც მათთვის საჭირო ნაკეთობებს ვუგზავნიდით. იქნება ამატომაც ჩვენმა კოლეკტივმა განსაკუთრებით განიცადა ლენინაკელთა ის, საერთოდ, მოძმე სომეხი ხალხის ტრაგედია, რომელიც ჩვენი ტრაგედიაც არის.

გადაწყვეტილი გვაქვს დაზარალებულთა დახმარების ფონდში გადავრიცხოთ ერთი დღის ხელფასი — 25 თთას მანეთამდე, ოგრეთვე პირველ რიგში და მაღალხარისხოვნად შეგასრულოთ მოძმე სომხეთიდან მიღებული ყველა შეკვეთა, საერთოდ, შესაძლებლობის მაქსიმუმი გავაკეთოთ დაზარალებულთა დახმარებისათვის.

— უკვე მზადა ვართ ჩვენს პროფილექტორიუმში მივიღოთ და სამკურნალოდ დავაბინავოთ ორმოცდაათამდე კაცი დაზარალებული, — გვითხრა **თბილისის „ელექტროაპარატის“ საწარმოო გაერთიანების მთავარმა ინჟინერმა ა. ბერიძემ.** — შეგვიძლია სტიქიის შედეგების სალიკვიდაციო სამუშაოებისათვის მომძე სომხეთში გავაგზავნოთ ამწე მექანიზმი, საჭირთო მანქანები, მაგალითად, ნაკეთობებს ვუგზავნიდით. იქნებ ამატომაც ჩვენმა კოლეკტივმა განსაკუთრებით განიცადა ლენინაკელთა ის, საერთოდ, მოძმე სომეხი ხალხის ტრაგედია, რომელიც ჩვენი ტრაგედიაც არის.

ᲩᲕᲔᲜ ᲗᲥᲕᲔᲜᲗᲐᲜᲐ ᲕᲐᲠᲗ, ᲛᲔᲒᲝᲑᲠᲔᲑᲝ!

„ᲙᲝᲛᲣᲜᲘᲡᲢᲘᲡ“ მკითხველებმა უკვე იციან იმ ტრაგედიის შესახებ, რაც 7 დეკემბერს მძლავრი მიწისძვრისაგან დატრიალდა ჩვენს მეზობელ სომხეთის რესპუბლიკაში. ათასობით ადამიანი დაიღუპა და დასახიჩრდა, მრავალი ათასი უსახლკარად დარჩა. დიდმა მშუხარებამ შეიპყრო მთელი ჩვენი ხალხი. ადამიანები რედაქციაში გვირეკავენ, გვიზიარებენ თავიანთ გულისტკივილს, გამოსთქვამენ სურვილს, ფულადი დახმარება გაუწიონ სომეხ ხალხს, გვეკითხებიან: ხომ არ შეიქმნა დახმარების ფონდი, რომ უკვე გადარიცხონ თავიანთი დაზღვოგი.

ჩვენ ვთხოვეთ რამდენიმე მოქალაქეს გამოეთქვა თავისი გულისხმქმა სომხეთში დატრიალებული სტიქიური უბედურების გამო. პირველი, ვისაც გავესაუბრეთ, პოეტი **ტარიელ ჭინტურია** გახლდათ. აი რა გვითხრა მან:

— უძველესი კულტურისა და უდიდესი ისტორიის მქონე მრავალტანჯულ სომეხ ხალხს განგებამ კიდევ ერთი საშინელი გამოცდა მოუწყო. კიდევ ერთი არნახული უბედურება დაატეხა თავს. თუ ვინმეს ეული შეძინა ამ უბედურებამ, უპირველესად ქართველი ხალხისა. ძნელია კაცმა გამოძებნო თანაგრძნობის გამომხატველი სიტყვა, და მაინც, როგორც ჩანს, ახლა მთავარია თანადგომის გამომხატველი საქმე. ეჭვი არ მეპარება ჩვენი ხალხი გვეერდში ამოუდგება უბედურებაში ჩავარდნილ მეზობელსა და ძმას.

უშანგი ინშვილი — თერჯოლის გაზეთ „წინსვლის“ რედაქტორი: — ტელევიზიითა და პრესით შეიტყვეთ ეს შემძიმწუხენელი ამბავი. მოხდა დიდ უბედურება, რომლის თანაზიარია მთელი ჩვენი ხალხი. ახლა ჩვენს მეგობრებსა და ძმებს ესაჭიროებათ მორალური და მატერიალური დახმარება. მე, პირადად -ბადგ ვარ დამპარების ფონდში ჩემი ხელფასის მეოთხედი გადავრიცხო.

მანანა დეკდარიანი, ექიმი: — კარგად გვახსოვს, როგორი დახმარება გაგვიწიეს სომეხმა ხალხმა, როცა სვანეთში დიდი ტრაგედია დატრიალდა. ახლა ჩვენც გვმართებს ეფექტიანი ამოვუდგეთ ბიჭი-ნგრეგების ოჯახებს. ფულად სახსრებთან ერთად, გაეგზავნოთ მათ ტანსაცმელი, მედიკამენტები, საოჯახო ნივთები...

რეზო არაიოლაყვა, მწერალი:— არ ვიცი, სიტყვები არ მყოფნის როგორ გამოვხატო ჩემი მწუხარება მომხდარი ამბავის გამო. ჯერ იყო და შეშფოთებული თვალს ვგეთვალებდი სომხეთისა და აზერბაიჯანში შექმნილ მდგომარეობას, და ახლა ჩვენი სომეხი მეგობრების ამ ტრაგედიამ, ნამდვილად შემძრა...

ორი ახალგაზრდა შევაჩერეთ, გაგვეცინენ: **ბალხაზ ნაცვლიშვილი** და **გიორგი ალექსი-მეხიზიშვილი,** ორივენი გეოლოგები იყვნენ. მათ გვითხრეს, რომ დაზარალებულთათვის ახლა მხარი ამოდგომაა საჭირო. ისინი ჩვენი მეზობლები არიან. მათთან ურთიერთობა ისტორიულადაც დიდი ხანია გვაქვს და დღესდღეობითაც. მიეესალმებოდით, თუ შეიქმნება დახმარების ფონდი. ქველმოქმედება ქართველი კაცისთვის ყოველთვის დამახასიათებელი იყო და დღესაც, ჩვენი ერის სულიერი სიძლიერე თავს იჩენს და გაჭირვებაში ჩავარდნილთ მატერიალურადაც დავეხმარებით და ფიზიკურადაც. ალბათ შეიქმნება სამშენებლო რაზმები და ჩვენი ახალგაზრდები ამ საქმეში სათანადო მონაწილეობას მიიღებენ.

ახალგაზრდებთან საუბრისას მოხუცი კაცი მოგვიახლოვდა, გაგვეკვნა — პენსიონერი **ერასტი მეტრეველი.** ტელევიზიით იმ მედიკოსი კოლეგების დასახმარებლად უკვე დღეს დილით ამერიკაკავკასიაში თვითმფრინავებით გამოგზავნეს ს. ს. კიროვის სახელობის სამხედრო-სამედიცინო აკადემიისა და ლენინგრადისა და მოსკოვის სამხედრო ოლქების პოსპიტალის ასობით კვალიფიციური სპეციალისტი. ტაშკენტიდან შეიადა დაშავებულთა გახიზნასათვის სპეციალურად აღჭურვილი თვითმფრინავი.

მეოთ რიგ სამხედრო ოლქებში — მოსკოვის, კიევის, ჩრდილო კავკასიისა და სხვა სამხედრო. ოლქებში ამზადებენ უბედურების რაიონში მოგზავნაზე. ტაშკენტიდან ჩვენ ხალხს. („კომუნისტის“ კორ.).

ᲛᲔᲝᲛᲠᲔᲑᲘ ᲓᲐᲡᲐᲮᲛᲐᲠᲔᲑᲚᲐᲓ ᲛᲘᲘᲩᲥᲐᲠᲘᲐᲡ

ᲡᲝᲩᲔᲗᲘᲡᲗᲕᲘᲡ მიწისძვრის რაიონში, სამეცნიერო თავდაცვის ფორმირებებთან, ადგილობრივი მოსახლეობისაგან შემდგარ მოხალისეებთან ერთად დიდ მუშაობას ეწევიან ამიერკავკასიელი მეომრებიც. აგრეთვე სტიქიური უბედურების რაიონში ჩამოსული სხვა სამხედრო სპეციალისტები. ამის შესახებ საღამოსის კორესპონდენტს ესაუბრა სსრ კავშირის თავდაცვის მინისტრის მოადგილე — სსრ კავშირის შეიარაღებული ძალების ზურგის უფროსი, არმიის გენერალი ვ. მ. არხიპოვი:

— როგორც ზშირად მომხდარა საგანგებო სიტუაციაში, ყველაზე მეტად დაზარალებულ რაიონებში პირველები მივიდნენ საინჟინრო-მესაზღვეთა ნაწილების ქვეგანაყოფები, სხვა პროფესიათა მეომრები. ისინი თავგანწირვით ასრულებენ შენობების ნანგრევებში მოყოლილ დაზარალებულთა გადაყვანას, გრძელდება კარვების ქალაქების გაშლა, რომლებშიც ათასებენ ლენინაკანის, კიროვაკანის, აგარეთვე სპიტაკის, სტეფანავანის ამასთან, გუგაოკის რაიონებიდან გამოსახლებულ ზალს. მიწისქვეშა ბიძგების გადარჩენილ ყაზარმებში, ოფიცერთა სახლებში, კლუბებში, საშობაპე პუნქტები, სადაც დაზარალებულს უსასყიდლოდ აძლევენ თბილ არმიულ ტანსაცმელს, ლოგინის თეთრეულს.

ᲛᲘᲬᲘᲡᲥᲕᲠᲔᲑᲘ: ᲞᲠᲝᲒᲝᲖᲘ ᲓᲐ ᲠᲔᲐᲚᲝᲑᲐ

8 ᲓᲔᲙᲔᲛᲑᲔᲠᲡ, თბილისში ადგილობრივი დროით 9 საათსა და 36 წუთზე კვლავ მოხდა მიწისძვრა. ამჯერად მისი ძალა 3-4 बალს აღწევდა. იგი, როგორც საქინფორმის კორესპონდენტს აცნობეს ცენტრალური სეისმოლოგიური ობსერვატორიის „თბილისს“ სპეციალისტებმა, აღმოჩნდა... ასეთი ინტენსიურობის მეათე მიწისძვრა, რომლებიც მოხდა რესპუბლიკაში გასულ დღე-ღამეში სტეფანავანის დამაგრეველი მიწისძვრის შემდეგ, რომელიც სეისმოგრაფებმა აღნიშნეს წინა დღეს ადგილობრივი დროით 11 საათსა და 41 წუთზე.

— ეს ახალი მიწისქვეშა ბიძგები კონიზომიერია, — განმარტა რა მომხდარის არსი, თქვა საქართველოს სსრ მეცნიერებათა აკადემიის გეოფიზიკის ინსტიტუტის დირექტორის მოადგილემ, ფიზიკა-მათემატიკისა და ქიმიის მეცნიერებათა დოქტორმა თამაზ ჭელიძემ. — ძლიერ მიწისძვრას ყოველთვის თან სდევს სუსტი მიწისძვრების სერია. თუ ზუსტად გავითვალისწინებთ სტატისტიკას, განსაკუთრებულ ადგილებში ელოდებიან ძლიერ მიწისძვრებს, ადგილობრივი ადამიანები ამ ბუნებრივ მოვლენებს ეჩვევიან. ეს ეხება ამ მეცნიერებას. ეს ეხება ამ ადგილებს. ეს ეხება ამ ადამიანებს. ეს ეხება ამ ბუნებას. ეს ეხება ამ ბუნებრივ ფენომენებს. ეს ეხება ამ ბუნებრივ ფენომენებს. ეს ეხება ამ ბუნებრივ ფენომენებს